

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku A. M. i B. M.

przy uczestnictwie A. D. , A. D. , D. D.

i Gminy T.

o ustanowienie drogi koniecznej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 grudnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki D. D.

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 18 listopada 2015 r., sygn. akt V Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od uczestniczki D.D. na rzecz
wnioskodawcy A.M. kwotę 360 (trzysta
sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uczestniczka D.D. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 listopada 2015 r. r., oddalającego jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w P. ustanawiającego służebność drogi koniecznej.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na zarzucie rażącego naruszenia prawa materialnego tj. art. 145 § 1 k.c. Poza tym zdaniem skarżącej do rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego pozostaje, czy i w jakim zakresie z roszczeniami o ustanowienie drogi koniecznej, podlegającymi realizacji w postępowaniu nieprocesowym, mogą skutecznie występować właściciele

nieruchomości mających dostęp do drogi publicznej, przy czym legitymację taką mają jedynie właściciele nieruchomości nie mających odpowiedniego dostępu do drogi publicznej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wskazanych wymagań. Jeśli przyjąć, że skarżąca opiera ten wniosek na twierdzeniu o istnieniu istotnego zagadnienia prawnego to trzeba zważyć, że zgodnie z przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem, jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić z przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSCN 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.; z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, niepubl.).

Uczestniczka nie sformułowała żadnego zagadnienia prawnego, które miałby rozstrzygnąć Sąd Najwyższy. Postawione pytanie ma charakter otwarty a zakres uprawnień właścicieli nieruchomości nie mających odpowiedniego dostępu do drogi publicznej zależy każdorazowo od konkretnych okoliczności faktycznych.

Uczestniczka w uzasadnieniu przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołuje się też do rażącego naruszenia prawa materialnego. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia odrębnego wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów

prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, niepubl.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, niepubl.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepubl.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, niepubl.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, niepubl.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, niepubl.; z dnia 26 lutego 2007 r., II UK 317/07, niepubl.; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, niepubl.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, niepubl.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, niepubl. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl.). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia: Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 Nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl., z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, niepubl. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, niepubl.).

Wnosząca skargę kasacyjną nie wyjaśniła w odrębnym wywodzie prawnym dlaczego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, zwłaszcza wobec przyjęcia przez Sąd drugiej instancji, że nieruchomości władnąca, pomimo iż ma dostęp drogi publicznej ale nie jest on odpowiedni, a to również stanowi uzasadnioną podstawę żądania ustanowienia służebności drogi koniecznej.

Konkludując trzeba przyjąć, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącego przesłanki opisane w art. 398⁹ § 1 ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekła na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 13 § 2, 391 § 2 , 398²¹ k.p.c.

jw